

Πῶς περνοῦν οἱ Ἔλληνες τήν Κυριακή τούς..?

- Κυριακή, ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου
- Ἡ ἀλλοτρίωση τοῦ νοήματος τῆς Κυριακῆς
- Στατιστικές για τὸν ἐκκλησιασμό
- Ἡ εὐχαριστιακὴ Σύναξη
- Ἡ Κυριακὴ ἀργιά στὴν Εύρωπαική "Ἐνωση"
- Οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ἐκκλησιασμό
- Ιερές Μαρτυρίες

Έκδοσις:

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Κείμενα:

Μητροπολίτης Δημητριάδος Χριστόδουλος

Έπιμέλεια έκδόσεως:

Άρχιμ. Θεολόγος Αποστολίδης

Καλλιτεχνική έπιμέλεια:

Τάσος Ξουράφας

Φωτογραφίες:

Άρχειο Ίεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος

Έκτύπωση:

Άλέκος Ξουράφας,

© copyright:

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Β' ΕΚΔΟΣΙΣ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ, ΒΟΛΟΣ 1996

ISBN 960-533-000-8

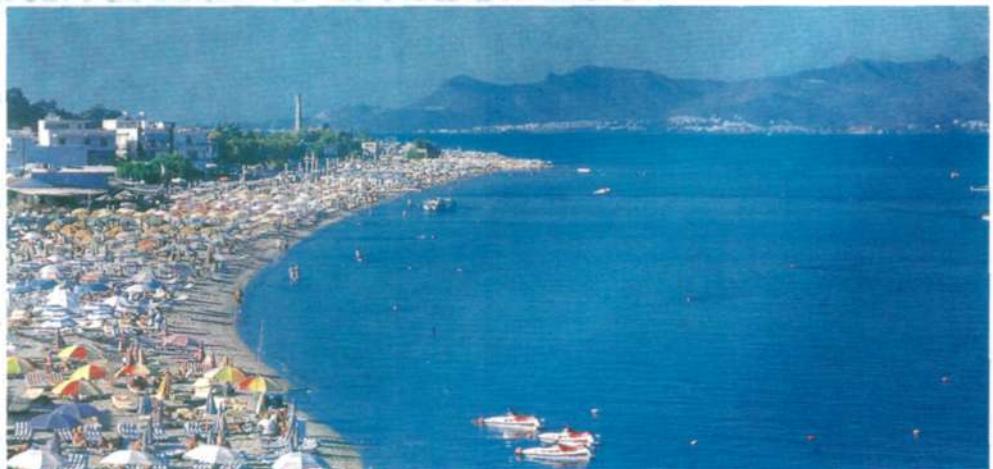
Τότε!

Παλαιότερα ή Κυριακή ήταν γιά δλους - δπως τό λέει και τό δνομά της - ή ήμέρα τοῦ Κυρίου, δηλ. ή ἀφιερωμένη στὸν Κύριο. Ο πολύς κόσμος ἐγνώριζε τή σημασία της, τηροῦσε τήν ἀργία της και ἀπέφευγε νά ἐργασθῇ. Ἐκκλησια-ζόταν σέ μεγάλο ποσοστό κι ἀφιέρωνε τό ὑπόλοιπο τῆς ήμέρας στήν οἰκογενεια-κή συντροφιά και σέ ἔργα κοινῆς ἀγάπης π.χ. ἐπισκέψεις σέ άρρωστους, σέ φυλακισμένους κλπ. Τήν ήμέρα αὐτή φοροῦσαν οι ἀνθρώποι τά «καλά» τους ζωῆς, ἔτρωγε δλη ή οἰκογένεια μαζί τό μεσημέρι τό καλύτερο φαγητό τῆς ἑβδομάδας, ἔκαμναν ἐπισκέψεις και γενικά ζοῦσαν ἀνθρωπινά κοντά στά παιδιά τους, μέσα σέ γιορτινή ἀτμόσφαιρα. "Ετοι ἔχωριζε ή Κυριακή γιά τήν ίδιαιτερότητά της, τόσο ἀπό θρησκευτικής, δσο και ἀπό κοινωνικής σκοπιας. Ἐπίκεντρό της είχε τήν εύλαβεια, τό σέβας πρός τό Θεό, τήν κοινή λατρεία και τά ἔργα τῆς ἀγάπης πρός τόν πλησίον.

Kai τώρα....

Αύτά τότε, πρίν άπο λίγα μόλις χρόνια! Τώρα δημως, σήμερα τά πράγματα τείνουν νά μεταβληθοῦν! Τά παληότερα φαίνονται ήδη τόσο μακρυνά έμπρός στις νέες συνήθειες πού έπεβαλαν οι νέες συνθήκες ζωῆς πού κυριαρχοῦν στήν έποχή μας. Δέν έχει κανείς παρά νά κυττάξει γύρω του, γιά νά δή τις άλλαγές πού έχουν σημειωθή. Και κατ' άρχην στήν άργια τῆς Κυριακῆς προστέθηκε καί έκεινη τοῦ Σαββάτου. "Ετοι από τό μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς μέχρι τήν Κυριακή τό βράδυ οι άνθρωποι στίς πόλεις δέν έργαζονται, έκτός έξαιρέσεων. "Επειτα ή 5νθήμερη έξαντλητική έργασία μέσα στά τοιμεντένια κλουβιά τῶν μεγαλουπόλεων σπρώχνει τούς άνθρωπους νά βγοῦν στήν έξοχή. Τά παιδιά κλεισμένα δλη τήν έβδομάδα στήν άπάνθρωπη παγίδα τῶν μεγαλουπόλεων, άναξητούν μιά διέξοδο κατά τις ήμέρες τῶν άργιων. "Ετοι καθιερώθηκε στή ζωή μας τό περίφημο week-end, δηλ. τό τέλος τῆς έβδομάδας πού είναι δυόμισι ήμέρες άναπταυσης καί φυγῆς. Γι' αύτό από τό άτόγευμα τῆς Παρασκευῆς παρατηρεῖται μιά διαδική έξοδος από τις πόλεις πρός τις άκτες ή τήν έπαρχία. Σήμερα πολλοί άνθρωποι διαθέτουν δικό τους αυτοκίνητο καί δεύτερη παραθεριστική κατοικία κάπου κοντά στήν πόλη πού μένουν. "Οσοι διαθέτουν ένα τέτοιο δεύτερο σπίτι, πηγαίνουν σ' αύτό κάθε Σαββατοκύριακο, δπου έργαζονται στόν κήπο, ψαρεύουν στή θάλασσα, μελετούν καί ξεκουράζονται. Παράλληλα έχει πιά καθιερώθη τό βράδυ τοῦ Σαββάτου νά άργανώνονται χροοεσπερίδες, γλέντια καί «οίκογενειακές» συγκεντρώσεις πού κρατούν μέχρι τις πρωίνες ώρες, έπειδή τήν άλλη ήμέρα είναι Κυριακή καί οι άνθρωποι δέν δουλεύουν καί έτοι... μποροῦν νά κοιμηθοῦν μέχρι τό μεσημέρι έξαντλημένοι από τό ξενύχτι καί τό γλέντι.

Τά νέα ήθη

Οι «κοινωνικές» αύτές έκδηλώσεις ούσιαστικά παρέσυραν τους ανθρώπους μακριά άπό τό δρχικό νόημα τής Κυριακής. Τό πρωϊνό τής Κυριακής βρίσκει τους περισσότερους νά κοιμοῦνται γιά νά άναπληρώσουν τόν υπνο τής προηγουμενής βραδυάς πού έχασαν μέ τό ξενύχτι είτε σέ γλέντια, είτε άπολαμβάνοντας κάποιο έργο στήν τηλεόραση. Γιατί κι' αύτό είναι ένα καινούργιο στοιχείο. Η τηλεόραση τό Σαββατόβραδο προβάλλει έργα, πού δι κόσμος τά παρακολουθεῖ, μερικές φορές μέχρι και τίς πρώτες πρωΐνες ώρες. Στήν ίδια «άπόλαυση» συμμετέχουν και τά παιδιά, πού, βέβαια, τους είναι άδύνατο νά ξυπνήσουν τό πρωΐ τής Κυριακής δταν ή καμπάνα καλεῖ τους χριστιανούς στήν εύχαριστιακή σύναξη.

Έτσι, σήμερα οι περισσότεροι άνθρωποι ξέχασαν ή ξεχνούν τό αληθινό, τό άρχικό νόημα τής Κυριακής, και δχι μόνο δέν τήν σέβονται, άλλα και τήν βεβηλώνουν μέ ασωτείες, μέθες, ασέλγειες, παραλυσίες και κάθε κακό που είναι καρπός τής άργιας και τής ασέβειας. Τό δέ καλοκαίρι ή κατάσταση έπιδεινώνεται. Τήν Κυριακή τό πρωΐ κι ένω κτυπούν οι καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν, οι "Ελληνες δροσίζονται στίς αύλες τῶν ἔξοχικῶν τους σπιτιῶν, δν δέν κοιμούνται, ή παίρνουν τό μπάνιο τους στή θάλασσα, δπου οι ήθικοι κίνδυνοι καιροφυλακτούν και οι πτώσεις έπερχονται μέ ταχύτητα κατολίσθησης ή συχνάζουν στά καφενεῖα.

Τό τέλος τής έβδομης καί ή ἀρχή τῆς Ὁγδόης Ἡμέρας

Στή νομοθεσία τοῦ Μ. Κωνσταντίνου δφείλεται ἡ καθιέρωση τῆς Κυριακῆς ώς ἡμέρας τῶν χριστιανῶν, ώς βδομαδιάτικης ἀργίας, σὲ ἀντικατάσταση τοῦ ἐβραϊκοῦ Σαββάτου. Ἡ ἔβδομη ἡμέρα τῆς δημιουργίας ἔχει βιβλική σημασία. Εἶναι ἡ συμμετοχή καί ἡ κατάφαση τοῦ ἀνθρώπου στήν καλοσύνη τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ χαρμόσυνη ἀποδοχὴ τοῦ κόσμου πού δ Θεός ἐδημιουργησε «καλόν λίαν». Γι' αὐτό καί τό νόημά της γιά τὸν ἀνθρωπὸ δέν εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῆς δουλειᾶς, ἀλλά ἡ ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ τοῦ στήν ἀγιότητα καί στήν πληρότητα τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ.

“Ομως αὐτός δ «καλός» χρόνος πού οι ἐβραῖοι τὸν εὐλογοῦν τήν ἔβδομη ἡμέρα εἶναι ταυτόχρονα καί δ χρόνος τῆς ἀμαρτίας καί τῆς ἀνταρσίας κατά τοῦ Θεοῦ. Ἐτοι προβάλλει τώρα τό δραμα μᾶς δγδοης ἡμέρας, πού θα εἶναι ἔνας νέος καιρός ἀποκατάστασης καί λύτρωσης. Ἡ Κυριακή σημαίνει τήν ἀπαρχή αὐτῆς τῆς δγδοης ἡμέρας. Γιατὶ δ Χριστός ἀναστήθηκε τήν πρώτη ἡμέρα τῶν Σαββάτων, δηλ. τήν ἡμέρα μετά τό ἐβραϊκό Σάββατο, καί γι' αὐτό εἶναι δ πρώτη, δηλ. η ἀρχή μᾶς καινούργιας ζωῆς καί ἐνός καινούργιου κόσμου. Ἐτοι η ἡμέρα αὐτή ἔγινε η ἡμέρα Ὁγδοη καί η Πρώτη, η ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτή καθιέρωσε σ' αὐτήν τήν ἡμέρα εἰδικότερα καί τήν Εὐχαριστία, πού εἶναι η συμμετοχή της στό συμπόσιο τοῦ «μέλλοντος αἰώνος». Μέ ἄλλα λόγια η Κυριακή προσέλαβε ἀπό τήν ἀρχή τή σημασία τῆς ἡμέρας πού δηλώνει τό τέλος αὐτοῦ τοῦ κόσμου καί τήν ἀρχή τοῦ ἐρχομένου κόσμου. Οι ἄλλες ἡμέρες τῆς ἔβδομάδος δέν εἶναι «βέβηλες». Ἀλλά η Κυριακή εἰκονίζει -κατά τόν Μ. Βασίλειον- “τήν ἀπαυστον ἡμέραν, τήν ἀνέσπερον, τήν ἀδιάδοχον, τάν ἀληκτον ἐκείνον καί ἀγήρω αἰώνα” (P.G 27, 66).

Μέσα στήν Ἐκκλησία δλος δ χρόνος μεταμορφώνεται καί ἔξαγιάζεται. Τό δτι δφείλουμε νά «κρατάμε» τήν Κυριακή σάν ἡμέρα ιερή, αὐτό δέν σημαίνει δτι κατά τίς ἄλλες ἡμέρες μποροῦμε νά συμπεριφερόμαστε σάν νά μήν είμαστε χριστιανοί. Χάρις στήν Κυριακή, καί δλες οι ἄλλες ἡμέρες τῆς ἔβδομάδας βρήκαν τό νόημα καί τή σημασία τους. Ἔγιναν καιρός τοῦ Τέλους καί τῆς Ἀρχῆς.

“Αγ. Νικόδημος δ Ἀγιορείτης

‘Η Κυριακή εἶναι ὄγδόη:

1) Διότι μετά τὴν ἑβδόμην ἀριθμεῖται καὶ ὑπεραναβέβηκε τὸν ἑβδοματικὸν καὶ ιουδαϊκὸν σαββατισμόν, κατὰ τὸν Ἀθανάσιον, κατὰ τὸν Βασίλειον, καὶ κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον.

2) Διότι καὶ ἡ ἐν τῇ Κυριακῇ γενομένη Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ὄγδόη ἐστίν, ἀριθμουμένη μετά τὰς ἑπτὰ Ἀναστάσεις, τὰς γενομένας πρό τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ, κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης Γρηγόριον.

3) Ὁγδόη λέγεται, δπι δ Κύριος ἀναστάς κατά τὴν δύδόην καὶ φανεῖς εἰς τοὺς Ἀποστόλους, πάλιν μετά δκτώ ἡμέρας ἐφάνη εἰς αὐτούς, παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ.

4) Διατί αἱ μὲν ἄλλαι Δεσποτικαὶ ἐօρται, μίαν μόνην φοράν τὸν χρόνον ἐօρτάζονται, ἡ δέ Κυριακή ἐօρτάζεται εἰς κάθε δκτώ ἡμέρας, καὶ ἀκολούθως ἐօρτάζεται πενηνταδύω φοραῖς τὸν χρόνον. Ἰδού πόσον ἀνωτέρα καὶ ὑπερέχουσα τῶν ἄλλων ἐօρτῶν εἶναι ἡ Κυριακή!

(«‘Ομολογία Πίστεως» 1819 Βενετία)

‘Η άλλοτρίωση του νοήματος τῆς Κυριακῆς

Έγκυρες μετρήσεις πού έχουν γίνει σέ διεθνές έπιπεδο όπτεδειξαν ότι τό φαινόμενο τῆς άλλοτρίωσης του άρχικού θρησκευτικού νοήματος τῆς Κυριακῆς δέν είναι μόνο έλληνικό, ἀλλά έχει προσβάλει σάν μικρόβιο τήν ἀντίληψη πολλών ἀνθρώπων τοῦ καιροῦ μας. Πρίν ἀναφερθοῦμε στά συμπεράσματα τῶν ἐρευνῶν αὐτῶν θά πρέπει νά τονίσουμε ότι αὐτή ἡ ἀντίληψη τῶν ἀνθρώπων πού έχει ἀλλάξει είναι ή πιό ἐπικίνδυνη διαπίστωση, γιατί ἀπό τήν ἀλλαγή αὐτή προέρχονται δλα τά δεινά.

“Ηδη ἀπό τήν ἀρχαιότητα ὁ Θουκυδίδης εἶχεν ἐπισημάνει ότι δλα τά κακά στόν κόσμο θά παρέμεναν ἀπειραχτα δσο ὁ ἀνθρωπος δέν θά μετέβαλλε ἀντίληψη. «Πολλά καὶ χαλεπά γινόμενα μέν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἔως ἂν ἡ αὐτή φύσις ἀνθρώπων ἥ». Κατά συνέπειαν χρειάζεται μιά συστηματική ἀγωγή τῶν ἀνθρώπων ὅστε νά ἀντιληφθοῦν τό ἀληθινό, τό σωστό, τό γνήσιο καὶ νά ἀπορρίψουν τό ἔκτροπο, τήν ἀπόκλιση, τή νοθεία. Τά στοιχεῖα πού ἀκολουθοῦν είναι ἐνδεικτικά τοῦ βάθους τῆς διάβρωσης πού έχει συντελεσθῆ, ἀλλά καὶ τῆς ἀνάγκης γιά ἀνάκαμψη πού ἐπιβάλλει ἡ ἐπανεύρεση τῆς ούσιας τῆς ζωῆς μας, πού χάθηκε μέσα στούς πλαταγισμούς τῶν ἔφερενων ρυθμῶν τῆς ζωῆς. Δέν πρέπει νά μείνουμε στή «στάση» περιμένοντας τό λεωφορεῖο νά περάσει. Πρέπει νά ἀνεβοῦμε τό συντομότερο στό δχημα τῆς ἐπίγνωσης καὶ τῆς συνέπειας.

«Ἐξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τά ἔργα σου· τῇ δέ ἡμέρᾳ τή ἑβδόμη Σάββατα Κυρίω τῷ Θεῷ Σου» (‘Ἐξοδ. α’, 9 - 10).

Στή Γαλλία έρευνα (1990) σχετικά με τό ρυθμό στόν έκκλησιασμό μεταξύ δλου τοῦ πληθυσμοῦ, έδωσε τά έξης άποτελέσματα:

- 14% έκκλησιάζονται 1-2 φορές τό μῆνα
- 14% έκκλησιάζονται εύκαιριακά
- 50% δέν έκκλησιάζονται διόλου
- 16% δηλώνουν άθρησκοι
- 4% άνηκουν σέ άλλη θρησκεία («La Croix» 6.1.90)

Στήν Κύπρο (1989)

- 15,5% έκκλησιάζονται κάθε Κυριακή
- 31% 1 φορά τό μῆνα
- 41% μόνο τίς μεγάλες γιορτές

Στήν Έλλάδα

Στήν έρωτηση:

- «Γιατί έκκλησιάζεσαι;» οί νέοι άπήντησαν:
- 18,5% γιατί τό νοιώθω έσωτερική άνάγκη
- 22% άπό καθήκον
- 7% πιέζομαι άπό τήν οίκογένειά μου

Στήν έρωτηση:

- «Ποιές δυσκολίες συναντάς εύρισκόμενος στό ναό κατά τή θ. Λειτουργία» άπήντησαν:
- 50% καμμιά δυσκολία
- 28% στή γλώσσα

Στήν Έλλαδα έπισης στήν έρωτηση:

«Πόσο συχνά και κάθε πότε πηγαίνετε στήν έκκλησία, έκτός από τους γάμους και τις βαφτίσεις;» όπήντησαν:

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ

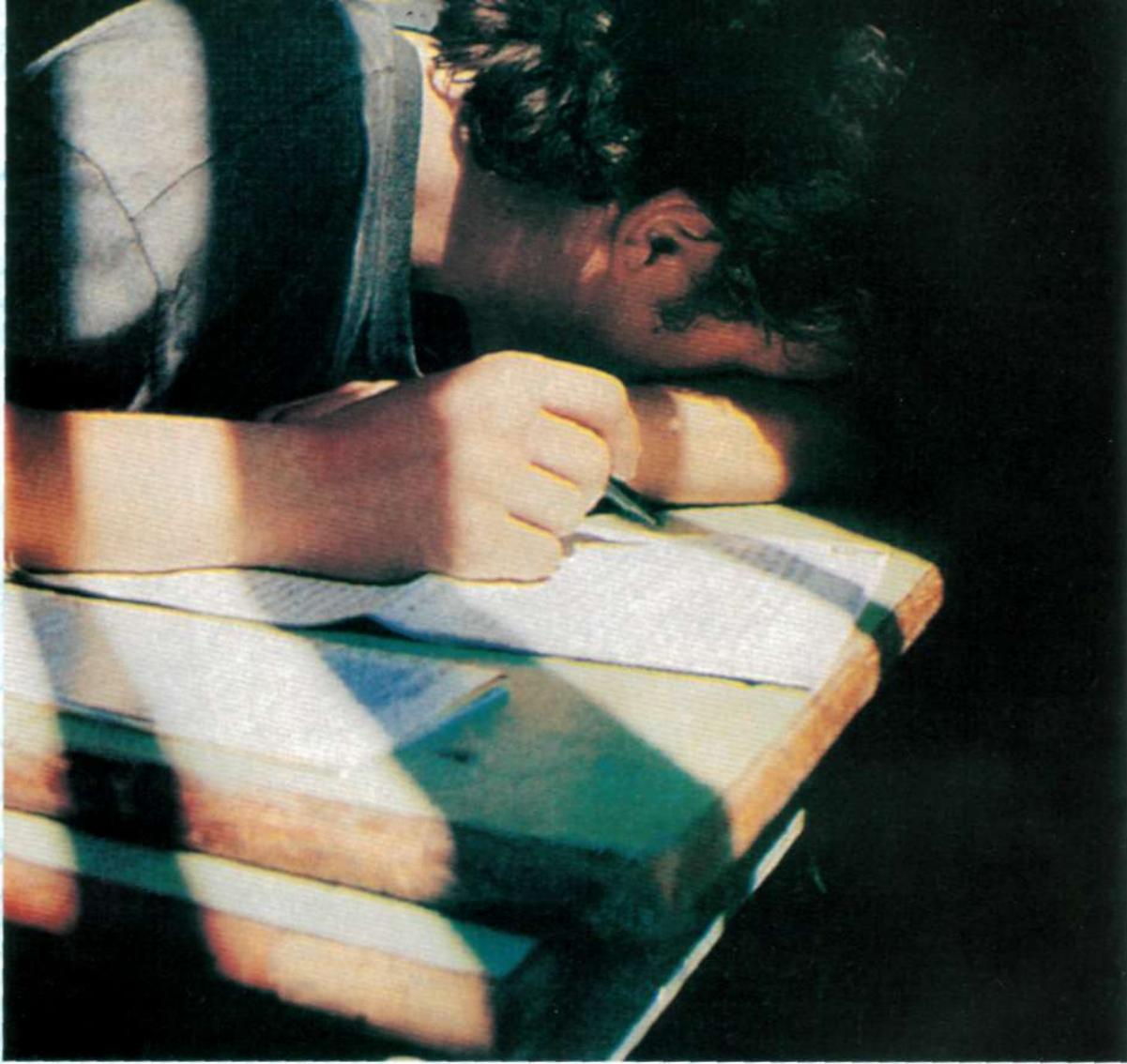
ΠΟΣΟΣΤΑ

2-3 φορές τήν έβδομάδα	2,9%
1 φορά τήν έβδομάδα	13,4%
Κάθε δέκα μέρες	1,8%
Κάθε 15 μέρες	6,9%
1 φορά τό μήνα	13,2%
Κάθε 2-3 μήνες	9,4%
2-3 φορές τό χρόνο	23,0%
1 φορά τό χρόνο	3,9%
Μόνο στήν Ανάσταση	3,5%
Ποτέ	22,1%

(1992) Έρευνα ICAP («Τά Νέα» 23.9.92)

Δηλ. οι τακτικά έκκλησιαζόμενοι φθάνουν τό 25% (ἀπό 2 φορές τό μήνα και έπάνω).

“Άλλη έρευνα, που έγινε έπισης τό 1992, στήν Έλλάδα μεταξύ φοιτητών 19-24 ετών, όπερειξεν ότι οι μορφωμένοι νέοι σέ ποσοστό:

44%	θρησκεύουν συνειδητά
25%	διατηροῦν τυπική σχέση
27%	δείχνουν άδιαφορία
4%	είναι άρνητικά διακείμενοι

Παρατηρεῖται έπισης διάσταση μεταξύ πίστεως στό Θεό (ποσοστό 78%) και έμπιστοσύνης στήν Εκκλησία (ποσοστό 32%).

Νά καί μερικές μαρτυρίες νέων:

- «Πιστεύω σέ μιά άνωτερη δύναμη πού μᾶς σπρώχνει. Αντό δέν
έχει σχέση μέ έκκλησίες» («Τά Νέα» 15.3.77)
- «Έγώ πιστεύω στό Θεό, άλλα δχι έτσι δπως μᾶς τόν έχει
φανερώσει ή θρησκεία» («Τά Νέα» 15.3.77)
- «Πιστεύω στό Θεό, ἄν καί δέν πηγαίνω συχνά στήν έκκλησία».
- «Υπάρχουν περιπτώσεις πού δταν περνάω ἔξω ἀπό έκκλησία,
μπαίνω μέσα καί ἀνάβω ἐνα κεράκι, άλλα σπάνια κάθομαι στή
λειτουργία» («Ἀπογευματινή» 7.2.94)
- «Πηγαίνω στήν έκκλησία δταν ἔχω ἐλεύθερο χρόνο η δταν
νιώθω τήν ἀνάγκη νά ζητήσω βοήθεια ἀπό μιά άνωτερη δύναμη»
(«Ἀπογευματινή» 7.2.94)
- «Ολη τήν ἐβδομάδα τρέχω ἀπό τό σχολεῖο στό φροντιστήριο
καί κοιμάμαι ἐλάχιστες ώρες λόγω μελέτης, γι' αντό σπάνια ἀφιε-
ρώνω τό πρωινό τῆς Κυριακῆς γιά τήν έκκλησία» («Ἀπογευματινή»
7.2.94)

Τά μηνύματα είναι πολλά καί ποικίλα μέ σωρείαν ἀποδεκτῶν:
αληθικοί, γονεῖς, ἐκπαιδευτικοί, κράτος, ὅλοι ὁφείλουν νά δείξουν
ὅτι τά ἔλαβαν.

Σέ gallop έπίσης τῶν «Εικόνων» (22.12.93) ἀποδεικνύεται δτι πηγαίνει συχνά (δηλ. κάθε Κυριακή ή ἀρκετά συχνά τίς Κυριακές) στήν Ἐκκλησία τό 31%. Συγκεκριμένα:

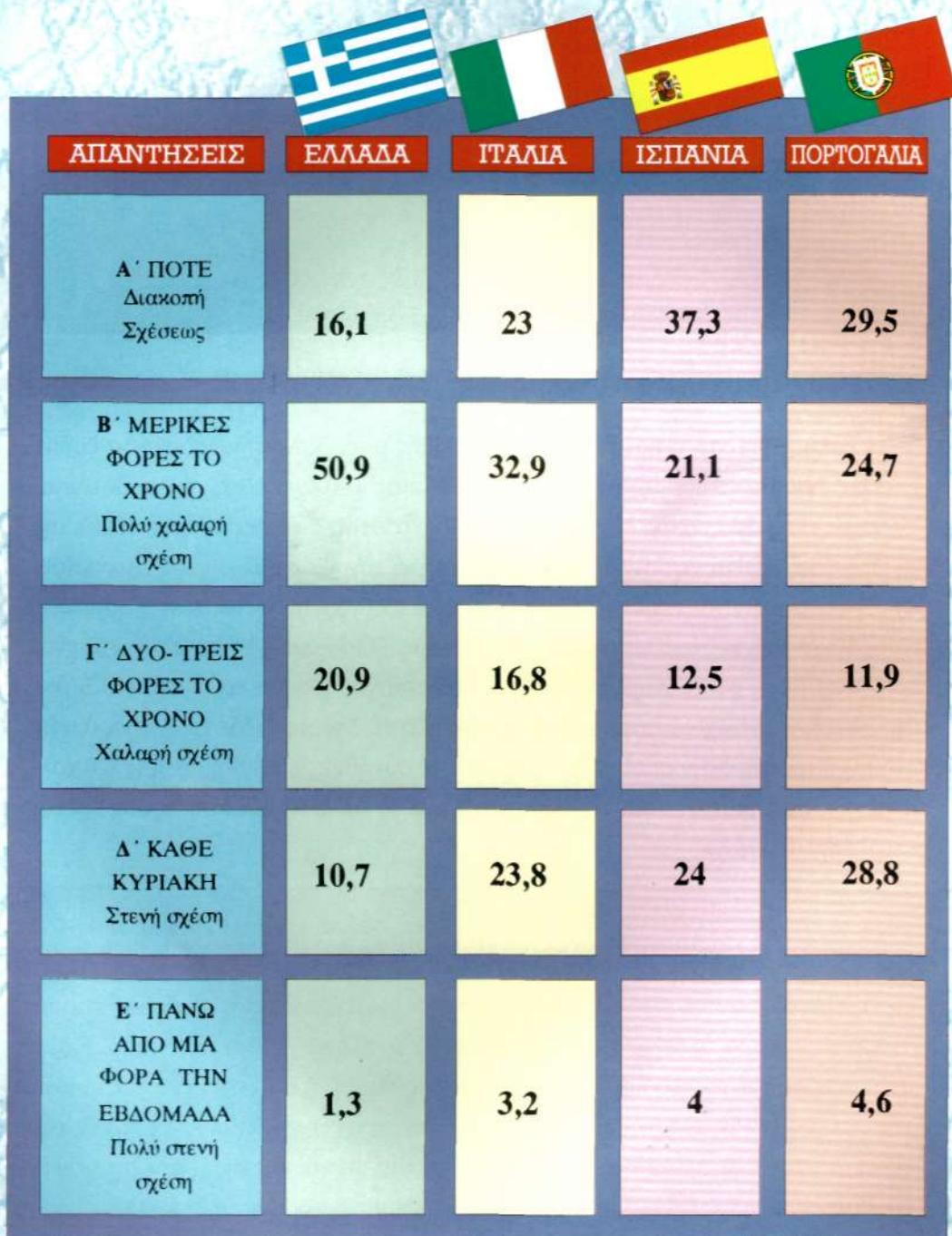

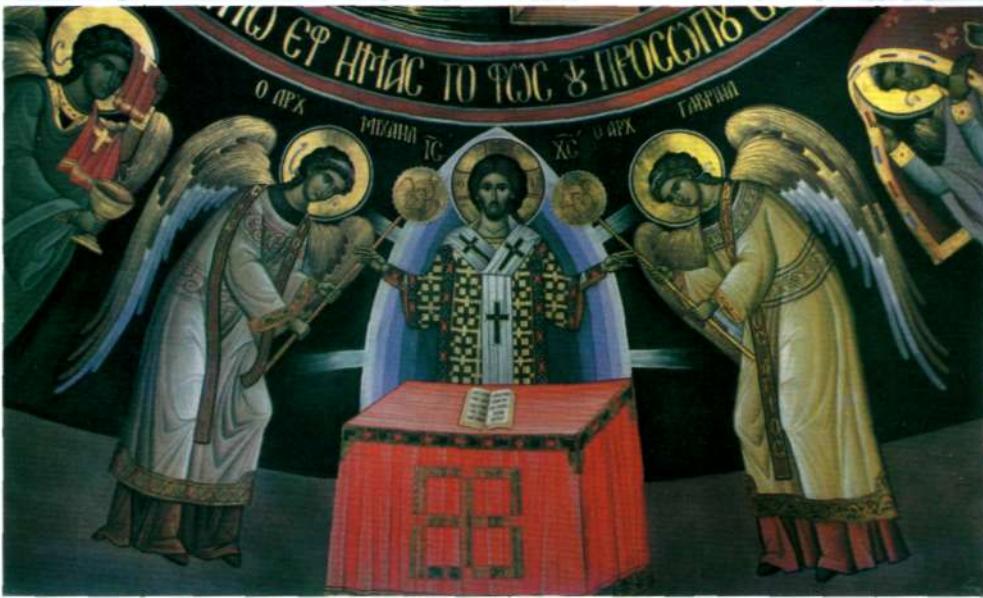
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΑ %
Ποτέ	16,1%
Μερικές φορές τό χρόνο	50,9%
2-3 φορές τό μήνα	20,9%
Κάθε Κυριακή	10,7%
Πάνω ἀπό 1 φορά τήν έβδομάδα	1,3%
Δέν ἀπαντώ	0,1%

Ίδου και μιά άλλη δψη του θέματος σε Εύρωπαική κλίμακα:

Η θρησκευτικότητα στόν Εύρωπαικό νότο

Απαντήσεις στό έρωτημα: «Πόσο συχνά πηγαίνετε στήν Έκκλησία;»

Η εύχαριστιακή σύναξις

ΤΗ Κυριακή είναι ή ήμέρα της άναδιάταξής μας. "Όλη τήν ἑβδομάδα ζοῦμε μέσα σ' ἔνα παραλήρημα στέρησης και δουλειᾶς πού ἔχει ἔξειλιχθη σε δουλεία. Ό σημερινός ἀνθρωπος δέν ἔχει πολλές δυνατότητες νά ζήσει στήν ούσια της τή ζωή του. Άρεσκεται νά λέει ότι μάχεται γιά τήν ἔξασφάλιση τοῦ ἐπιουσίου. «Τό ψωμί μου βγάζω» ἀκούγεται νά λέει. Και τό «φάγωμεν, πίωμεν» κατήντησε τό σλόγκαν της καταναλωτικής μας κοινωνίας. "Οσο δμως κι ἀν αὐτό φαίνεται σάν ἀπόκλιση, ούσιαστικά ἐκφράζει αὐτό πού νοιώθουμε νά είμαστε. Οι ἀνθρωποι πού πρέπει νά φάμε και νά πιοῦμε γιά νά ζήσουμε. Μέ τή διαφορά πώς ἐτούτη ή τροφή, στήν όποιαν ἀναφερόμαστε συνήθως, είναι «ἡ βρῶσις ή ἀπολαμψένη», ἐνώ ὑπάρχει και τό ἄλλο ψωμί και τό ἄλλο κρασί πού προσφέρεται «εἰς ζωήν αἰώνιον».

«Ο ἀνθρωπος πρέπει νά φάει γιά νά ζήσει, πρέπει νά βάλει τόν κόσμο μέσα στό κορμί του και νά τόν μετασχηματίσει σέ ἀνθρωπο, σέ σάρκα και σέ αἷμα. Πραγματικά δ ἀνθρωπος είναι αὐτό πού τρώει και δλόκληρος δ κόσμος παρουσιάζεται γιά τόν ἀνθρωπο σάν ἔνα τραπέζι ἀπό ἔνα γενικό συμπόσιο. Και ή εἰκόνα αὐτή τοῦ συμποσίου παραμένει σέ δλόκληρη τή Βίβλο ή κεντρική εἰκόνα τής ζωῆς. Είναι ή εἰκόνα τής ζωῆς στήν πρωταρχή της, ή εἰκόνα τής ζωῆς στό τέλος της και στήν πλήρωσή της: ἵνα ἐσθίητε και πίνητε ἐπί τής τραπέζης μου ἐν τῇ Βασιλείᾳ μου» (Άλεξ. Σμέμαν: Γιά νά ζήσει δ κόσμος, σ. 13-14).

Αύτό το συμπόσιο τό ύπερούσιο και μυστικό τό προσφέρει ή 'Εκκλησία μέσα στήν Εὐχαριστία, στήν τράπεζα τοῦ Κυρίου «καινόν» δπως στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ και «ύπερ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς και σωτηρίας». Αύτό πού τρώει δ ἀνθρωπός γιά νά ζήσει τοῦ τό προσφέρει δ Θεός, γιατί δλα είναι δῶρα τοῦ Θεοῦ στόν ἀνθρωπό. Και δ ἀνθρωπός πεινάει, τρώει καλά και μπορεῖ νά εύλογει τό Θεό παιρνοντας τήν τροφή του ἀπ' Αὐτόν. Μόνο δ ἀνθρωπός ἀπό δλη τήν πλάστη έχει τή δυνατότητα νά δέχεται, εὐχαριστώντας τό Θεό, τήν εύλογία τοῦ κόσμου αύτοῦ, μέ δλα δσα αύτός διαθέτει: τήν τροφή, τήν ἀνεση, τόν ἀέρα, τή φύση. Μόνο δ ἀνθρωπός μπορεῖ νά πραγματώνει ώς πράξη εὐγνωμοσύνης τήν εὐχαριστία του. Εύλογώντας τό Θεό δ ἀνθρωπός, μετέχει στή διαδικασία τῆς εὐχαριστίας. Λαμβάνει τά δῶρα τῆς κτίσης ἀπό τό Θεό, και τοῦ τά ἐπιστρέφει μέ εὐχαριστία. Μεταμόρφωμένα, ἔξαγιασμένα μέσα στή θυσία, στήν ιερότητα, στή λατρεία. Τότε ζῆ τό μυστήριο τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ πού δλοκληρώνεται στήν ἀποκατάσταση τοῦ ἀνθρώπου στό ἀρχαῖο κάλλος τῆς ούσίας του, πού ἀμαυρώθηκε ἀπό τήν Πτώση.

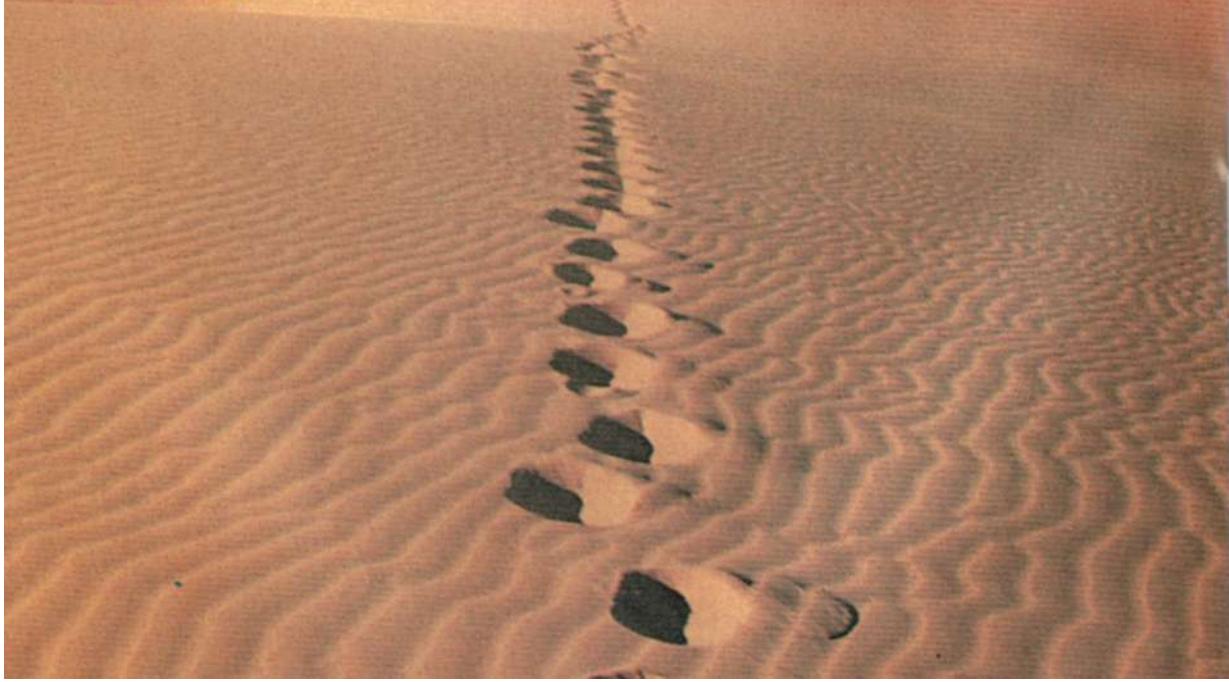
«Η μόνη πραγματική πτώση τοῦ ἀνθρώπου είναι ή μή εὐχαριστιακή ζωή του μέσα σέ ἔνα μή εὐχαριστιακό κόσμο» (Άλ. Σμέμαν, ἐνθ' ἀνωτ. σ. 25). Μέ τό Χριστό ή ζωή ξαναέγινε κτήμα τοῦ ἀνθρώπου, χορηγήθηκε ξανά ώς μυστήριο, ώς κοινωνία και ώς εὐχαριστία. Αύτή η Εὐχαριστία ώς μυστήριο είναι ή πορεία τῆς 'Εκκλησίας πρός τή Βασιλεία. Και ή μεταμόρφωση τῶν ἀνθρώπων σέ 'Εκκλησία τοῦ Θεοῦ.

Μέσα στήν 'Εκκλησία δ ἀνθρωπός ζῆ, γιατί τρώει τό Σῶμα και πίνει τό Άιμα τοῦ 'Αρνίου. Χωρίς αύτή τήν τροφή τό τέλος του είναι προδιαγεγραμμένο. Η ἀστικία φέρνει τόν μαρασμό τῶν δυνάμεων. Και ἀπ' αὐτόν δ ἀνθρωπός δοδηγεῖται στό θάνατο...

Κάθε Κυριακή στήν 'Εκκλησία παρατίθεται ή τράπεζα, τό συμπόσιο τοῦ Θεοῦ. Κι δσοι νοιώθουν τήν ἀνάγκη νά φάνε στερεώνονται στά πόδια τόν, γιατί μετέχουν στή θεϊκή τροφοδοσία. "Οσοι αισθάνονται τήν ἀνάγκη. Γιατί ύπάρ-

Ἡ πεῖνα καὶ ἡ δίψα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γιά τό Θεό. Πεινάει καὶ διψάει τό Θεό. Ἀν αὐτό δέν τό αἰσθάνεται σάν ἀνάγκη του, σημαίνει πώς εἶναι ἄρρωστος πνευματικά, πώς περιπατάει μέσα στήν ἔρημο, ὅπου κινδυνεύει νά «πεθάνει» ἀπό ἀσιτία.

χουν και πολλοί πού τά γευστικά τους αίσθητήρια έχουν άλλοτριωθή. Δέν νοιώθουν καμμία άνάγκη. Δέν γεύονται, αύτοκαταδικαζόμενοί στήν πνευματική άστιά μέ δλα τά έπακόλουθά της.

Ἡ συμμετοχὴ στή θ. Λειτουργίᾳ τῆς Κυριακῆς εἶναι κατά ταῦτα:

- α) Τακτική ἔξασφάλιση πνευματικῆς τροφῆς και ψυχικῆς εὐδωστίας.
- β) Ψυχική ἀνανέωση και ἀναβάθμιση τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν.
- γ) Βίωση τῆς ἀληθινῆς κοινωνικότητας πού διασώζεται στήν εὐχαριστιακή κοινότητα.
- δ) Τρανή δόμολογία πίστεως μέσα στὸν ἀπροσανατόλιστο κόσμο μας.
- ε) Ἐπιβεβαίωση τῆς ιδιότητας τοῦ μέλους τῆς Ἔκκλησίας.

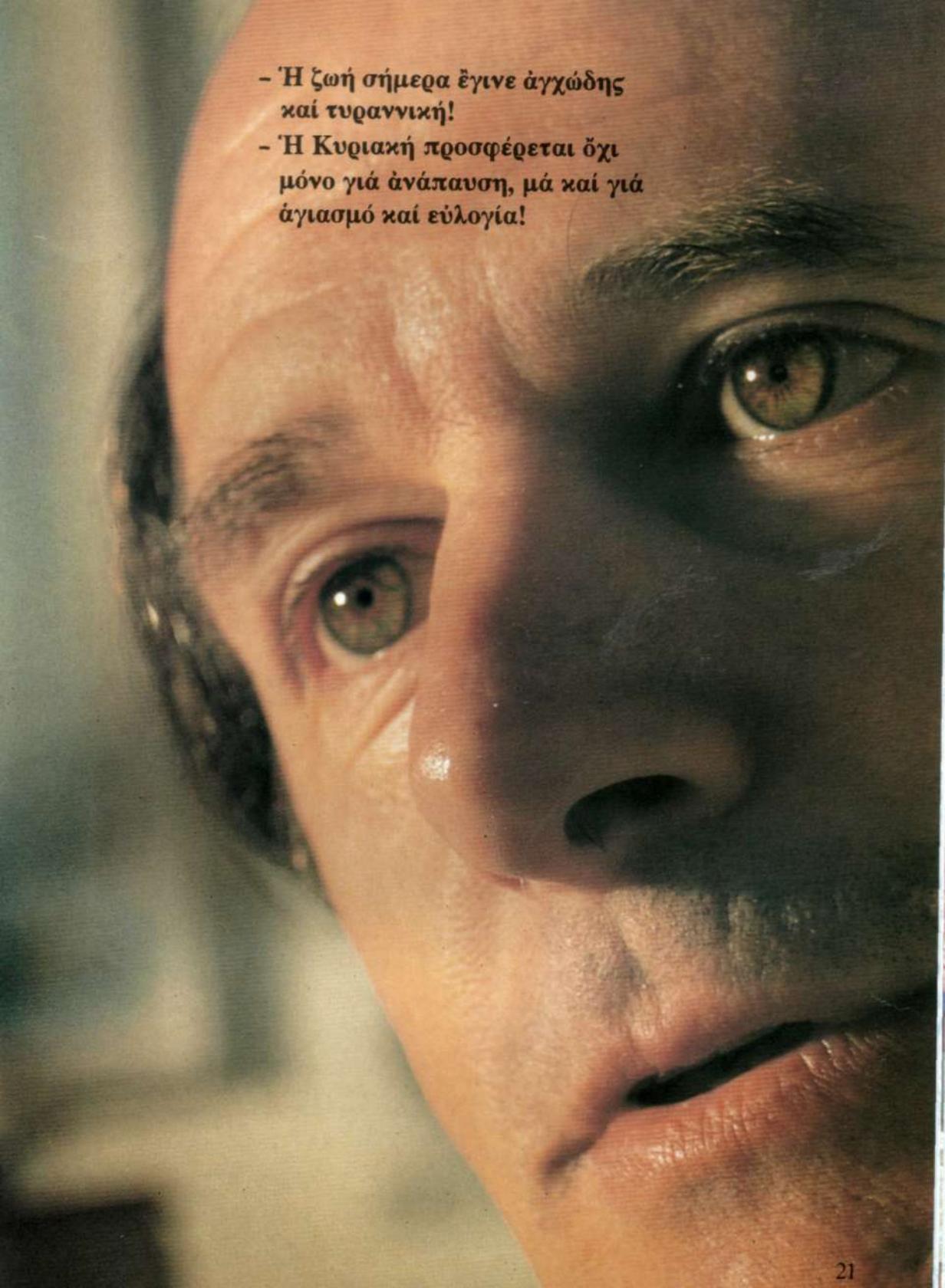
Η Κυριακή ἀργία στήν Εύρωπαική μας "Ενωση"

Τό Εύρωπαικό Κοινοβούλιο σέ συνεδρίασή του μέσα στόν Απρίλιο 1992 ασχολήθηκε μέ τή νυχτερινή ἐργασία ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καθώς καὶ μέ τήν ἐργασία κατά τίς Κυριακές. Καὶ γιά μέν τή νυχτερινή ἐργασία ἀπεφάνθη δτι αὐτή εἶναι βλαπτική γιά τήν ύγεια τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐπηρεάζει δυσμενῶς τήν οἰκογενειακή καὶ κοινωνική τους ζωή καὶ γι' αὐτό θά πρέπει κατ' ἀρχήν νά ἀπαγορευθῆ, μέ ἔξαίρεση ὠρισμένες περιωρισμένες δικαιολογημένες περιπτώσεις πού θά ἐγκριθοῦν ὑστερα ἀπό συμφωνία μεταξύ τῶν ἑταίρων.

Γιά δέ τήν ἐπέκταση τοῦ ὡραρίου καὶ στήν Κυριακή τό Ε.Κ. ἔδωσε ἐντολή στήν Εύρωπαική Ἐπιτροπή νά λάβει ὅλα τά ἀπαραιτητα μέτρα προκειμένου νά διασφαλισθῇ δτι οἱ Κυριακές καὶ οἱ γιορτές θά εἶναι ἀργίες, μέ ἔξαίρεση καὶ ἐδῶ ὠρισμένους τομεῖς, δπως εἶναι ή ύγεια, ή ἐστίαση, οἱ μεταφορές, ή δημόσια τάξη, ή ἔθνική ἀσφάλεια κλπ. (Δελτίο «Εύρωπαικό Κοινοβούλιο» Απρίλιος 1992). "Αλλωστε καὶ ή Διεθνής Σύμβαση 106/57 ἀπαγορεύει αὐστηρά τήν ἐργασία τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τίς Κυριακές. Καὶ τή Σύμβαση αὐτή τήν ἔχει κυρώσει ή Ἑλλάδα τόν Ιούλιο τοῦ 1981.

Τή διατήρηση τής ἀργίας τής Κυριακῆς προσφέρει στόν ἐργαζόμενο:

- α) Δυνατότητα ἀνάπτυξης καὶ ἀνανέωσης.
- β) Δυνατότητα σύσφιξης τῶν σχέσεων καὶ ἐπικοινωνίας στήν οἰκογένεια.
- γ) Δυνατότητα συμμετοχῆς στή λατρευτική σύναξη τής Ἐκκλησίας.
- δ) Δυνατότητα ἔξασφάλισης τής πνευματικῆς καὶ παραδοσιακῆς του ταυτότητας.
- ε) Δυνατότητα καλλιέργειας τοῦ πνεύματος, τής ἀνθρωπιᾶς, τής ἀγάπης καὶ τής ἀλληλεγγύης.

-
- Ή ζωή σήμερα έγινε άγχωδης και τυραννική!
  - Η Κυριακή προσφέρεται όχι μόνο γιά άνάπτυξη, μά και γιά άγιασμό και εύλογία!

Τί ισχύει στήν Εύρωπαική "Ενωση

Η άργια της Κυριακής ποικίλλει στις χώρες της Εύρωπαικής "Ενωσης:

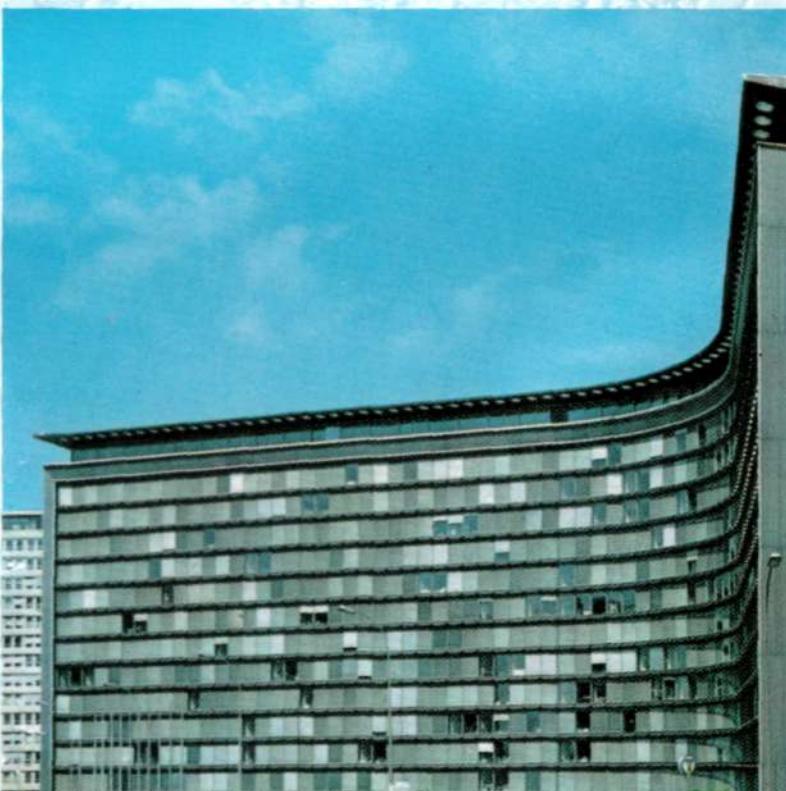
ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ από τό 1949 δλα τά καταστήματα παραμένουν κλειστά από τό άπογευμα του Σαββάτου μέχρι τό πρωΐ της Δευτέρας, μέ εξαιρεση έκεινα πού έξυπηρετούν τούς τουρίστες (π.χ. αρτοπωλεία, άνθοπωλεία, κιόσκια στούς σταθμούς).

ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ τά μαγαζιά είναι κλειστά δλες τίς Κυριακές έκτός από τίς 3 Κυριακές πρό των Χριστουγέννων. Στίς τουριστικές ζώνες έπιτρέπεται τό άνοιγμα τίς Κυριακές μετά από σύμφωνη γνώμη τής τοπικής αύτοδιοίκησης.

ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ έπικρατεῖ από τό 1985 πλήρης έλευθερία. "Ο-ποιος θέλει άνοιγει τίς Κυριακές. Σέ μερικές έπαρχιες (Καταλανία, Βαλέντσια) δ νόμος έπιβάλλει τό άνοιγμα, παρά τήν αντίθεση τών έργατικών συνδικάτων.

ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ οι έργαζόμενοι δικαιούνται νά μή έργασθούν γιά 11 Κυριακές τό χρόνο. Οι μεγάλες έμπορικες έπιχειρήσεις είναι άνοικτές τήν Κυριακή, οι μικρομεσαίοι κλείνουν.

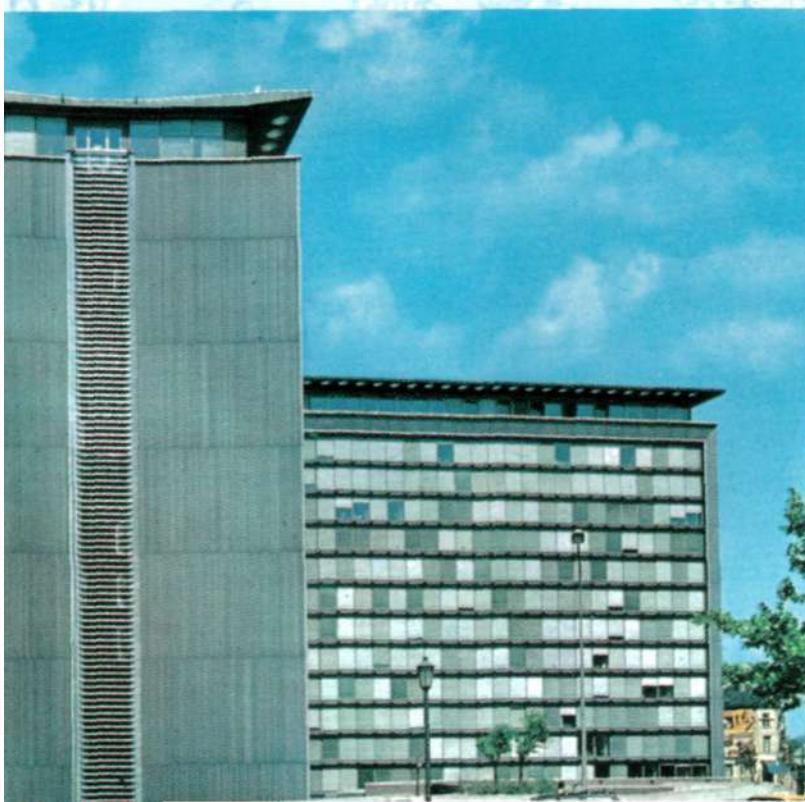
ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ μέ νόμο τοῦ 1950 άπαγορεύεται τό άνοιγμα τῶν καταστημάτων τήν Κυριακή. Συζητεῖται τροποποίηση τοῦ νόμου γιά παροχή δικαιώματος στίς μεγάλες έπιχειρήσεις νά άνοιγουν τίς Κυριακές.

ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ τά μεγάλα μαγαζιά είναι άνοικτά τίς Κυριακές πού είναι κοντά σέ γιορτές τοῦ τέλους τοῦ χρόνου.

ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ δό νόμος προβλέπει άργια τήν Κυριακή, δημος παραβιάζεται ύπο τό βλέμμα τῶν άρχων και μέ τή συναίνεση τῶν πολιτῶν.

ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ;

Στή χώρα μας έγινε κάποια άπόπειρα νά έπιτραπή στά μεγάλα καταστήματα ή Κυριακάτικη έργασία. Άντεδρασαν οι έμπορικοι Σύλλογοι και τά έργατικά συνδικάτα. Η κυβέρνηση ύπεχώρησε. Άλλωστε δέν μπορεῖ νά έπιβάλει μέ νόμο τή λειτουργία τῶν καταστημάτων κατά τίς Κυριακές, καθώς αύτό άπαγορεύεται άπό διεθνή σύμβαση πού η Έλλαδα έχει ύπογράψει. Σέ περίπτωση μάλιστα πού η κυβέρνηση θελήσει νά προχωρήσει σέ παράνομη άπόφαση κατάργησης τῆς άργιας τῆς Κυριακῆς, δ όποιοσδήποτε καταφύγει στή δικαιοσύνη θά κερδίσει.

Η περίφημη 106/57 Διεθνής Σύμβαση Έργασίας, πού ισχύει και γιά τήν Έλλαδα, προβλέπει τήν ύποχρεωτική άναπτυσση τῶν έργαζομένων στό έμπόριο και τά γραφεῖα μία φορά τήν έβδομάδα μέ τήν έπισήμανση ότι αύτή πρέπει νά συμπίπτει μέ «τήν άναγνωρισμένη ώς ήμέρα άναπτυσσεως ύπό τῶν παραδόσεων η τῶν συνθειῶν τῆς χώρας...» δηλαδή γιά τά καθ' ήμας, τήν Κυριακή. Καί ή διεθνής αύτή σύμβαση ύπερισχύει τῆς έθνικής έσωτερικής νομοθεσίας και ούτε μπορεῖ νά καταγγελθή πρίν άπό τό 1999.

“Ομως στήν Έλλάδα βρέθηκε εύκολα τό... παραθυράκι. Άπαγορεύεται τό δνοιγμα τών καταστημάτων τίς Κυριακές, έκτος και αν πρόκειται γιά τουριστικές περιοχές. Έτσι μέ διοικητικές άποφάσεις σχεδόν δλη ή χώρα χαρακτηρίσθηκε ώς... τουριστική. Και τά μαγαζιά άνοιγουν. Παρά τίς διαμαρτυρίες τής Έκκλησίας, τών έμπορικων Συλλόγων και τών έργαζομένων.

Καί ή συνέπεια;

«Οι άνθρωποι θά παύσουν σιγά - σιγά νά θεωροῦν τήν Κυριακή ώς ήμέρα ξεχωριστή άπό τίς άλλες. Θά τήν ισοπεδώσουν οι νέες συνθήκες ζωῆς. Αύτή ή «νέα τάξη» πού έπιβάλλεται βαθμηδόν στή ζωή μας τελικά είναι ή κυριαρχία τοῦ Μαμμωνά και ή παγκόσμια δύναμή του, πού ξερριζώνει τίς παραδόσεις αιώνων και θά δδηγήσει στόν αφελληνισμό μας. Κι έμεις άκριτα, άβασάνιστα μπαίνουμε στό παιγνίδι τών διεθνών κέντρων τοῦ Μονεταρισμοῦ και στερούμε τό λαό μας άπό ζωτικές δυνάμεις πού τόν συγκρατοῦν μέσα στήν καταγίδα και στή θύελλα τών κρημνισμών, πού τόν άπειλούν. Μέ λίγα λόγια ή κατανάλωση τρώει... και τήν Κυριακή».

(Μητροπολίτης Δημητριάδος Χριστόδουλος)

Τερές Μαρτυρίες

Γιά τούς χριστιανούς κάθε Κυριακή είναι ένα μικρό Πάσχα. Νά τι έλεγε ο ἄγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός:

«Ἐπῆγεν δὲ Κύριος εἰς τὴν Κόλασιν καὶ ἔβγαλε τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔαν καὶ τὸ γένος τους, ἀναστήθηκε τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐφάνη ἔνδεκα φορές εἰς τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους, ἔγινε χαρά εἰς τὸν οὐρανόν, χαρά εἰς τὴν γῆν, χαρά εἰς δὲν τὸν κόσμον, φαρμάκι καὶ σπαθί δίστομον εἰς τὴν καρδίαν τῶν Ἐβραίων καὶ μάλιστα τοῦ Διαβόλου. Διά τοῦτο καὶ οἱ Ἐβραῖοι δέν κατακαιονται ἀλλην ἡμέραν ώσαν τὴν Κυριακήν, δταν ἀκούσουν τὸν πατέρα μας νά λέγη: Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστός δὲ ἀληθινός Θεός ἡμῶν. Διατί ἐκεῖνο δπού ἐσπούδαξον οἱ Ἐβραῖοι νά κάμουν διά νά ἔξαλείψουν τὸ δνομα τοῦ Χριστοῦ μας ἐγύρισεν ἐναντίον εἰς τὸ κεφάλι τους. Πρέπει κι ἐμεῖς, ἀδελφοί μου, νά χαιρόμεσθεν καὶ εὐφραινώμεσθεν πάντοτε, μά περισσότερον τὴν Κυριακήν, δπού είναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ μας. Διατί Κυριακήν ἡμέραν ἔγινε δὲ Εὐαγγελισμός τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, Κυριακήν ἡμέραν ἔγινεν ἡ Γέννησις καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ μας, Κυριακήν ἡμέραν μέλλει νά ἀναστήσῃ δὲ Κύριος δὲν τὸν κόσμον» (Ι. Μενούνου: Κοσμᾶς τοῦ Αἰτωλοῦ Διδαχές Ἀθήνα 1979, σ. 236-237).

Γιά δποιον χωρίς δικαιολογημένη αίτια ἀπουσιάζει συστηματικά ἀπό τή θ. Λειτουργία τῆς Κυριακῆς, ίδού τί προβλέπουν οι Ι. Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας:

ΚΑΝΩΝ ΙΙ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

«Εἰ τις Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος ἢ Διάκονος ἢ τῶν ἐν τῷ Κλήρῳ καταλεγομένων ἢ λαϊκός, μηδεμίαν ἀνάγκην βαρυτέραν ἔχοι, ἢ πρᾶγμα δυσχερές, ὥστε ἐπιτλεῖστον ἀπολείπεσθαι τῆς αἵτου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν πόλει διάγων, τρεῖς Κυριακάς ἡμέρας, ἐν τρισίν ἐβδομάσι, μή συνέρχοιτο, εἰ μέν Κληρικός εἴη καθαιρεῖσθω εἰ δέ λαϊκός ἀποκινείσθω τῆς κοινωνίας».

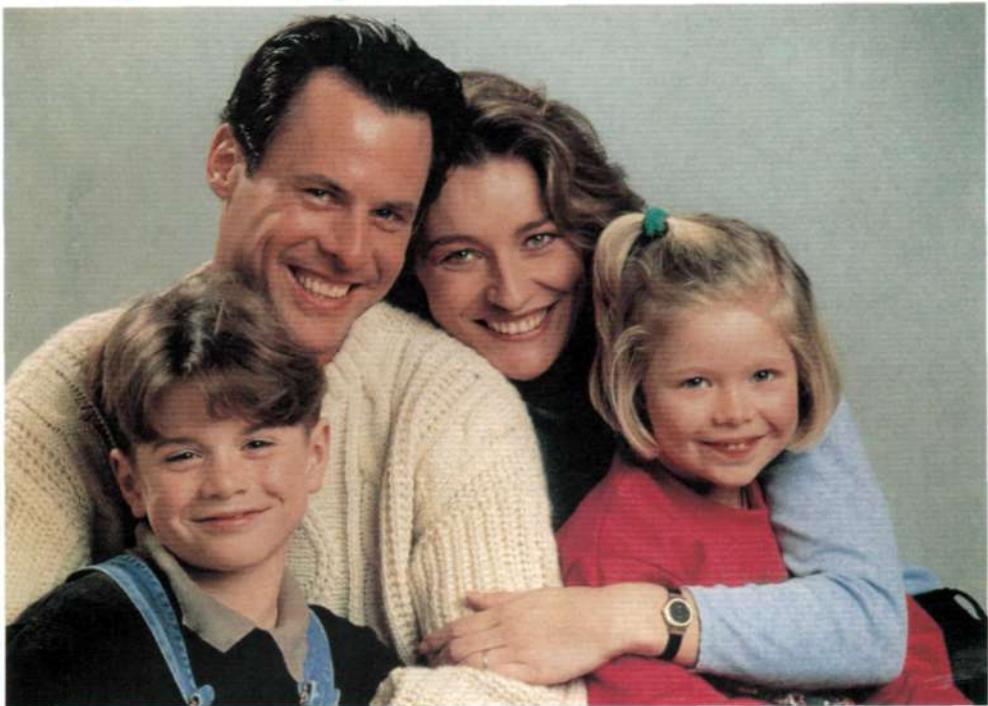

Αντίχριστος ή έλληνική Πολιτεία;

«Η βεβήλωσις τῆς Κυριακῆς ἔρχεται νά προστεθῇ σέ σειρά αντιχριστιανικῶν ἐνεργειῶν τῆς Έλληνικῆς Πολιτείας που πλήττουν καίρια τὴν ἀγία μας Ἑλληνορθόδοξο παράδοση. Είναι ὀδυνηρό καὶ μόνο νά τίς ἀναφέρουμε: Ἡ νομιμοποίηση τοῦ φοβεροῦ ἐγκλήματος τῆς ἐκτρώσεως, ή ἀποποιικοποίησης τῆς μοιχείας, τὸ αὐτόματο διαζύγιο, ή εἰσαγωγή στὰ σχολεῖα βιβλίων μέ ἀντιεκκλησιαστικό πνεῦμα, ή κατάργησης τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ή καθιέρωσις τοῦ μονοτονικοῦ συστήματος, ή δήμευσις τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας πρός ἔξουδετέρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῶν Ἱερῶν Μονῶν, οἱ διευκολύνοντες πού παρέχονται στοὺς αἱρετικούς καὶ μάλιστα στοὺς ἀντιχρίστους ἰεχωβίτες γιὰ ἐγκατάστασι στὴ χώρα μας, δράσι καὶ προστήντισμό ἀφελῶν συνανθρώπων μας, ή ἀποποιικοποίησης τῆς βλασφημίας τῶν θείων. Ἄς προστεθῇ σ' αὐτά καὶ ή καταλυτική ἐπίδρασης πού ἀσκεῖ στὸ λαό καὶ στὴ νεολαία ή διαφθορά, ή ἐγκληματικότης καὶ τά ξένα ηθη πού προσβάλλουν τά ποικίλα ραδιοτηλεοπτικά μέσα».

Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης,

Ήγούμενος Ι. Μονῆς Όσίου Γεωργορίου Αγ. Ορούς
(στήν «Πειραιϊκή Έκκλησία», τεύχος Σεπτεμβρίου 1992, σ. 12).

‘Ο Φωτιστής του Γένους μας και Ἐθναπόστολος ἄγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός: δχι μόνο ἐκήρυξε τήν ἀνάγκην τηρήσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας ἀπό τούς χριστιανούς, ἀλλά ἔκανε και ἀγῶνες γιά νά μετατεθοῦν τά παζάρια ἀπό τήν Κυριακή σέ ἄλλην ἡμέραν, γεγονός πού προκάλεσε και τόν μαρτυρικό του θάνατο. Ἰδού τί ἔλεγε:

«Πρέπει και ἡμεῖς νά ἐργαζώμεθα τές ἔξι ἡμέρες διά ἑτούτα τά μάταια, τά γήινα και ψεύτικα και τήν Κυριακήν νά σχολάζωμεν, νά πηγαίνωμεν εις τήν Ἐκκλησίαν και νά στοχαζώμεσθεν τές ἀμαρτίες μας, τόν θάνατον, τήν Κόλασιν, τόν Παφάδεισον, νά στοχαζώμεσθεν τήν ψυχή μας, ὅπου είναι τιμωτέρα ἀπό δλον τόν κόσμον και ὅχι νά πολυτρώγωμεν και νά πολυπίνωμεν και νά κάνωμεν λισιθερίσια τήν Κυριακήν. Ἐκεῖνο τό κέρδος ὅπου γίνεται τήν Κυριακήν είναι ἀφωρισμένον και κατηραμένον και βάνετε φωτία και κατάρα εις τά ὀσπίτιά σας και ὅχι εύχην και εύλογιαν. Και ἡ σέ θανατώνει ὁ Θεός παράκαιρα ἡ τήν γυναικα σου ἡ τό παιδί ἡ τό βοῦδι σου ψοφᾶ ἡ χαλάζι ρίχνει ὁ Θεός και χαλᾶ τά πράγματά σου ἡ ἄλλον κακόν σου κάμνει. Ὁθεν, ἀδελφοί μου, διά νά μή πάθετε κανένα κακόν μήτε ψυχικά μήτε σωματικά, ἐγώ σᾶς συμβουλεύω νά φυλάγετε τήν Κυριακήν σας ωσάν ὅπου είναι ἀφιερωμένη εις τόν Θεόν. Ἐδώ πῶς πηγαίνετε, χριστιανοί μου; Τήν φυλάγετε τήν Κυριακήν σας; Ἄν είστενε χριστιανοί νά τήν φυλάγετε!»

(ἐνθ' ἀνωτ. σ. 237 - 238).

Δεῖξε στό παιδί σου άπό ένωρις τόν σωστό δρόμο της ζωῆς

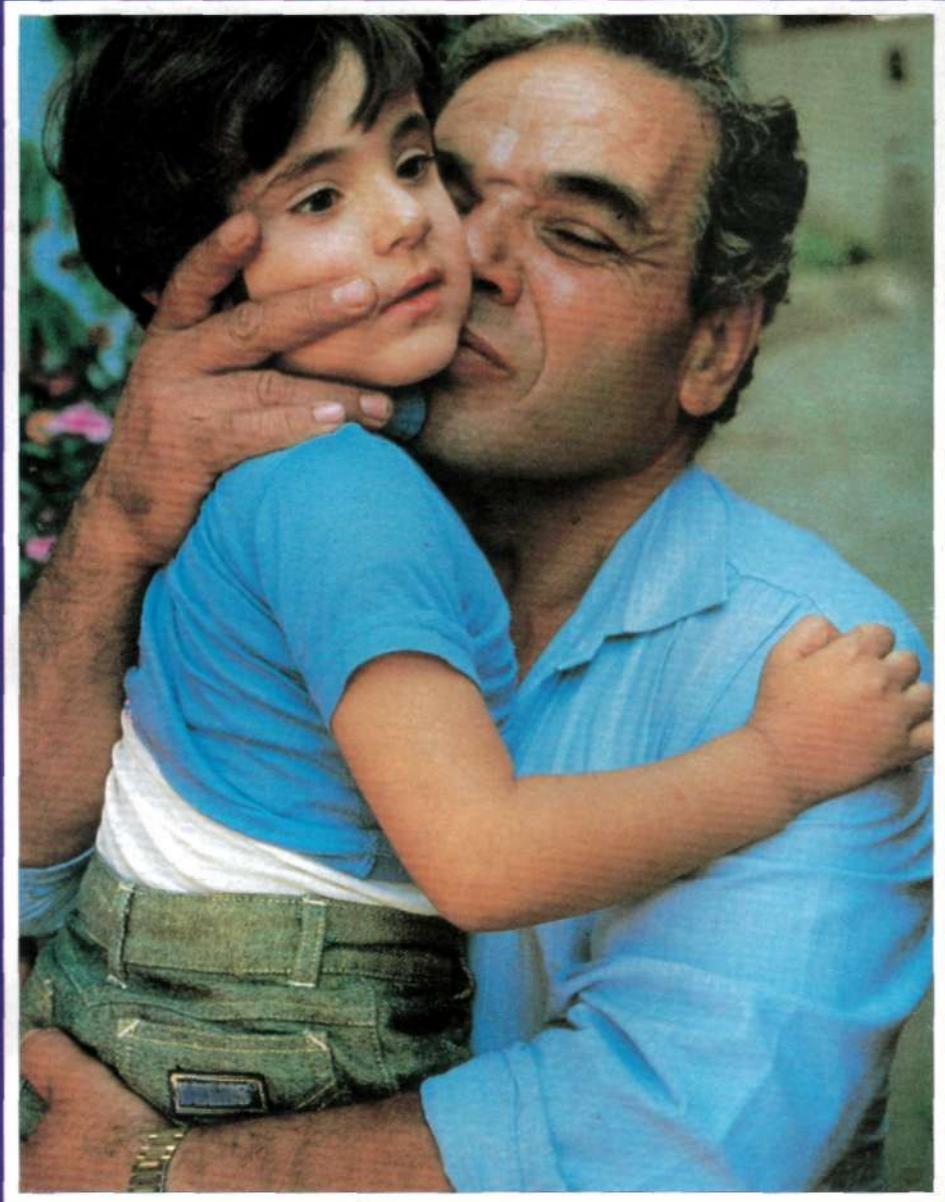
Η Έκκλησία δέν θά μπορούσε νά έπικρίνει τήν ξένοδο τῶν ανθρώπων πρός τίς έξοχές τά Σαββατοκύριακα. Έπικρίνει όμως τήν άπουσία τοῦ έκκλησιασμοῦ και τίς άλλες άπρέπειες πού συμβαίνουν τήν Κυριακή. Θά μπορούσαν οι "Ελληνες τηρούντες τήν παράδοσή μας, και τή φύση νά άπολαμβάνουν και τά θρησκευτικά τους καθήκοντα νά έκπληρωνται. Διότι παντού ύπάρχουν έκκλησιές και έξωκλήσια. "Αν δέν είναι άκριβώς στό μέρος πού κατασκηνώνουν, είναι στό κοντινότερο χωριό. "Ολοι έχουν αύτοκίνητο και ή μετακίνηση είναι έφικτή. Άλλα δέν ύπάρχει διάθεση. Διάθεση, άντιθέτως, ύπάρχει γιά τήν κραιπάλη, τίς ήθικές παρεκτροπές, τά μεθύσια, τόν τζόγο, και τίς... άρλούμπες τής τηλεόρασης πού είναι άνοικτή έπι μονίμου βάσεως γιά νά μή άναφερθούμε και στίς ταινίες βίντεο πού ένοικιάζονται και βλέπονται στά σπίτια πρός άπωλεια ψυχῶν.

Κάθε Σαββατοκύριακο θυσιάζονται στήν άσφαλτο δεκάδες συμπατριωτών μας, θύματα τής ύπερβολικής ταχύτητας, τής άνεξέλεγκτης χρήσης του αύτοκινήτου, τής μέθης και τής παραζάλης. Πολύ περισσότεροι λερώνουν τίς ψυχές τους, άντι νά τίς έξαγνίζουν στούς ιερούς ναούς μας. Ή ζωή μας έξελιστεται δπως τών ειδωλολατρών. Μόνο στίς δύσκολες ώρες ζητάμε τή βοήθεια τού Θεού. Άλλα αύτό ούτε τίμιο είναι, ούτε ειλικρινές. Είναι καρπός άναγκης χωρίς έσωτερη άξια. Πρέπει ή Κυριακή νά ξαναβροή τήν ιερότητά της, νά παύσει νά σκοτώνει σώματα και ψυχές και νά ξαναγίνει πηγή εύλογίας και χρηστότητος.

«Μνήσθητι Κύριε τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων... καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν πᾶσι παρέχων τά πρόσ σωτηρίαν αἰτήματα».

(Εύχη θ. Λειτουργίας Μ. Βασιλείου)

**"Αν άγαπας τό παιδί σου
δίδαξέ το μέ τό παράδειγμά σου
τήν άναγκαιότητα του έκκλησιασμού**

ISBN 960-533-000-8